



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

ad Officium devote persolvendum requisitio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

40. Episcopus non potest dispensare cum aliquo, ut relicto proprio Breviario recitet officium juxta formam alterius Breviarii, vel ut recitet officium alio die præscriptum; quia non potest dispensare in lege Superioris, videlicet Summi Pontificis. *ib. n. 19.*

41. Episcopus non solum curare potest, ut Breviarium Romanum recipiatur, verum etiam illud recipere potest cum consensu universi Capituli. *ibid. n. 20.*

42. Non licet quicquam addere Breviario, tamquam partem divini officii; secus si aliquid addatur, tamquam aliquid extrinsecum, seu concomitanter ad majorem solemnitatem. *ibid. num. 21.*

43. Dum recitatur officium de Sancto, de quo nulla in Breviario mentio habetur, recitandum est juxta rubricas Breviarii Romani, ita ut in Ecclesia cujus est patronus, recitetur officium duplex cum octava, vel sine octava, de consensu tamen Episcopi. *ib. num. 22.*

Requisita ad officium studiosè & devotè persolvendum.

44. Ut officium studiosè recitetur, requiritur, ut verba non omittantur, vel mutilentur, sed omnia proferantur, nec syllabæ abscendantur, sed recitentur sine syncopa; propterea omit- tens verba divini officii in notabili quantitate, peccat mortali- ter. Item recitans cum sociis ita festinans, ut nondum ex- pletis versiculis à sociis, versiculos sequentes recitare incipiat, suæ obligationi non satisfacit. Abscessio syllabarum in reci- tando officium, non mortale, sed veniale peccatum continet. *ibid. punct. 2 § 1. n. 1. & seq.*

45. Recitans cum socio, satisfacit præcepto, qui recitantes sibi commune faciunt quod alternatim recitant: & hoc valet, etiam si is, cum quo recitat, non teneatur officium recitare, aut recitet sine attentione. Idem valet non solum in oratione debita ex præcepto, verum etiam in oratione facta ex devo- tione. *ib. n. 5. & seqq.*

46. Ille oneri chori satisfacit, qui suos versus alta voce canit, & alios qui ab alia parte canuntur, submissa voce recitat. Item satisfacit præcepto, qui suos versus alta voce recitat, & aliquem ab alia parte canentem audit, licet omnes audire ne- queat. *ibid. n. 8 & 9.*

47. Dum plures duobus officium simul recitant, alterna-

tim recitandum est facto inter recitantes solum duplici choro
sive plures sint ex una parte, sive pauciores.

Satisfacit præcepto qui non recitat, sed attente audit.
Sponsoriam, lectiones, &c. Item satisfaciunt clerici audientes
versiculos, qui per organum canuntur, servata tamen Ecclesiæ
consuetudine. *Ib. n. 10. & seq.*

48. Deferentes ex officio, vel libros, vel candelabra, &c. sa-
tisfaciunt quidem assistentiæ & obligationi chori, con-
sequenter possunt distributiones accipere, non verò satisfaciunt
simpliciter obligationi divini officii, nisi illud postea priva-
tim recitent, vel saltem nisi attendant ad ea quæ interim reci-
tantur. *Ibid. nu. 13.*

49. Canonicus qui domi privatim recitat officium, ut in
choro suam præstet operam in servitiis Ecclesiæ & chori, per-
cipere potest distributiones. modo ita ferat consuetudo, vel
privilegium. *Ibid. num. 14.*

50. Qui choro interest, auditque tantummodo socios ca-
nentes, non satisfacit obligationi. Item qui socios canentes
suam partem audit, sed ipse suos versus submissa voce recitat,
satisfacit obligationi divini officii, non autem debito chori
servitio. Recitans submissa voce aliis canentibus, distribu-
tiones percipere non potest. Hoc tamen intelligendum est de il-
lis qui per se ipsos canere, non autem de illis qui officium per
mansionarios canere possunt. Tenentur præfati Canonici at-
tendere, & in defectum mansionariorum publicè recitare. *Ibid.*
num 15. & seq.

51. Qui recitat suam partem, sed alteram quam alter chorus
profert, percipere non potest, quamvis attendat, non satisfacit
oneri divini officii recitandi, licet à debito chori excusetur, &
recitato privatim officio distributiones percipere possit. Item
recitans officium cum aliis, tenetur illos audire, nec potest re-
citationem prævenire, ut postea liberè evagari possit. *Ib. num.*
20. & 21.

52. In recitatione divini officii mos & consuetudo servan-
da est: hæc enim est Ecclesiasticæ obligationis interpret, & le-
gem inducere potest.

Recitans cum aliis non debet esse sollicitus in ea parte tunc
temporis repetenda, quæ ab aliis prætermittitur, quia materia
levis est, & ob sollicitudinem illius repetendæ facillè fieri po-
test, ut novus error committatur.

Recitans divinum officium privatim, non tenetur sei-
psum audire, contra nonnullos contrarium sentientes: qui

verò cum alio recitat, ita recitare tenetur, ut ab aliis audiat
ibid. num. 12. & seq.

53 Ut officium studiosè recitetur, non solum persolvendum est sine deminutione verborum & concisione litterarum & syllabarum, verum etiam sine interruptione, quæ in partibus unius & ejusdem horæ contingit; ut si quis inchoato Martino usque ad Lectiones vocetur ab amico ad ludum, ad negotia, &c.

Hæc interruptio divini officii non caret culpa veniali, si absque justa causa contingat; est enim contra unitatem moralem uniuscujusque horæ, habetque adjunctam quamdam indecentiam. *ibid. num. 26. & 30.*

54 Interrumpens officium animo repetendi jam recitata satisfacit præcepto, etiamsi postea eadem non repetat, sed reliqua solum absolvat: sicut & Missam audiens in die festo animo non satisfaciendi præcepto Ecclesiæ adhuc satisfacit, quia Ecclesia præcipit simpliciter Missam audiri. *ibid. num. 31. & 32.*

55. Vovens se iterum officium recitaturum dum illud recitaret, non tenetur ad restitutionem fructuum, si officium postea non recitet, quia non ex præcepto Ecclesiæ, sed ex voto tenebatur iterum recitare. *ibid. n. 33.*

56. Ut officium devotè recitetur, non solum requiritur intentio illius recitandi saltem implicita & virtualis, sed requiritur adhuc attentio, sive illa sit ad verba, sive ad sensum verborum, sive ad Deum, vel ad Christi passionem, vel ad aliam rem piam cum intentione laudandi Deum, vel ad rem quam petimus, vel ad Sanctos ad quos orationem dirigimus, & hæc conditio necessaria est ut præceptum impleatur. Idem dicendum est de aliis orationibus ad quas recitandas tenemur ex voto, vel ex pœnitentia à Confessario injuncta, vel alia ratione: quamobrem recitans coronam ex devotione, tenetur attendere; secus si eam recitet recreationis vel memoriæ causa. Item recitans absque attentione orationes ex præcepto vel aliter debitas, v.g. confabulando, vel dormiendo, graviter peccat posita gravitate materiæ, vel nisi habeat intentionem formalem, aut virtuales repetendi *ibid. § 2. num. 3. & seq.*

57. Recitans horas Canonicas sine attentione, non percipit distributiones; & qui differt recitationem horarum Canonicarum, v.g. Completorii usque ad tempus quo som-

no præoccupabitur, graviter peccat. *ibid. num. 10. & seq.*
 58. Satisfacit præcepto, qui dum horas Canonicas recitat, detinetur in aliqua re externa non impossibili cum attentione. (Idem valet in eo qui inadvertenter detinetur in aliqua actione impossibili cum attentione,) propterea possumus eodem tempore satisfacere præcepto Missæ, & horarum Canonicarum. *ibid. num. 12. & seq.*

59. Ad recitandum officium sufficit attentio tacita & implicita; virtualis, non vero habitualis: actualis autem non est necessaria. Attentio includitur in intentione orandi, unde intendens in genere officium modo consueto recitare, sufficientem habet attentionem, sicut & intendens Deum laudare, vel muneri suo satisfacere sufficientem habet intentionem, isque præcepto satisfacit qui recitat officium cum proposito faciendi opus consuetum. Denique accedens ad Ecclesiam de more, ibique recitans officium, sufficientem habere videtur intentionem ad recitandum officium, & attendendi ad illud, quamvis postea recitet involuntariè. *ibid. num. 15. 17. 19. & seq.*

Quò tempore recitanda sint hora Canonica.

60. Tempus recitandi divinum officium (quod singulis diebus recitandum est jure Ecclesiastico,) incipit à media nocte antecedentis diei, & perseverat usque ad mediam noctem sequentis inclusivè. Propterea ille non satisfacit præcepto qui pridie recitat officium pro sequenti die, excepta tamen recitatione Matutini officii, quæ permixta est post Vesperas antecedentis diei: & qui intra hujus temporis intervallum, nimirum à media nocte, &c. privatim recitat officium, satisfacit præcepto, quamvis peccet venialiter invertendo notabiliter tempus horarum absque justa causa; justa autem causa videtur esse major devotio, vel periculum probabile superventuræ occupationis. Adverte tamen, eum qui divinum officium intra hoc tempus recitavit differendo aut recitando ante horam præscriptam, non teneri repetere, ut si Vesperas, v.g. recitavit mane. *ibid. punct. 3. n. 1. & seq.*

61. Recitantes officium in choro extra horas præscriptas, præciso scandalo, aliave circumstantia, satisfaciunt præcepto quoad substantiam, licet non satisfaciant obligationi quoad circumstantiam horæ, quæ pluris faciendæ est in oratione.